

SPRAWOZDANIE

dotyczące sprawozdania finansowego Europejskiej Agencji Chemikaliów za rok budżetowy 2016
wraz z odpowiedzią Agencji

(2017/C 417/15)

WPROWADZENIE

1. Europejska Agencja Chemikaliów (zwana dalej „Agencją”, inaczej „ECHA”) z siedzibą w Helsinkach została ustanowiona rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1907/2006 ⁽¹⁾. Do jej głównych zadań należy zapewnienie wysokiego poziomu ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska, jak również swobodnego przepływu substancji na rynku wewnętrznym, przy jednoczesnym wsparciu konkurencyjności i innowacyjności. Agencja propaguje ponadto rozwój alternatywnych metod oceny zagrożeń stwarzanych przez substancje.

2. W tabeli przedstawiono najważniejsze dane liczbowe dotyczące Agencji ⁽²⁾.

Tabela

Najważniejsze dane liczbowe dotyczące Agencji

	2015	2016
Budżet (w mln euro) ⁽¹⁾	114,8	110,1
Łączna liczba personelu na dzień 31 grudnia ⁽²⁾	572	578

⁽¹⁾ Dane dotyczące budżetu są oparte na kwotach środków na płatności.

⁽²⁾ Personel obejmuje urzędników, pracowników zatrudnionych na czas określony i pracowników kontraktowych oraz oddelegowanych ekspertów krajowych.

Źródło: Dane przekazane przez Agencję.

INFORMACJE LEŻĄCE U PODSTAW POŚWIADCZENIA WIARYGODNOŚCI

3. Przyjęte przez Trybunał podejście kontrolne obejmuje analityczne procedury kontrolne, bezpośrednie badanie transakcji oraz ocenę kluczowych mechanizmów kontrolnych w stosowanych przez Agencję systemach nadzoru i kontroli. Elementami uzupełniającymi to podejście są dowody uzyskane na podstawie prac innych kontrolerów oraz analiza oświadczeń kierownictwa.

OPINIA

4. Trybunał zbadał:

a) sprawozdanie finansowe Agencji obejmujące sprawozdanie finansowe ⁽³⁾ oraz sprawozdanie z wykonania budżetu ⁽⁴⁾ za rok budżetowy zakończony w dniu 31 grudnia 2016 r.,

b) legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania,

zgodnie z wymogami art. 287 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).

⁽¹⁾ Dz.U. L 396 z 30.12.2006, s. 1.

⁽²⁾ Więcej informacji na temat kompetencji i działalności Agencji można znaleźć na jej stronie internetowej: www.echa.europa.eu.

⁽³⁾ Sprawozdanie finansowe składa się z bilansu, sprawozdania z finansowych wyników działalności, rachunku przepływów pieniężnych, zestawienia zmian w aktywach netto oraz opisu znaczących zasad (polityki) rachunkowości i informacji dodatkowej.

⁽⁴⁾ Sprawozdanie z wykonania budżetu obejmuje sprawozdanie, które przedstawia zbiorczo wszystkie operacje budżetowe, i informację dodatkową.

Wiarygodność rozliczeń*Opinia na temat wiarygodności rozliczeń*

5. W opinii Trybunału sprawozdanie Agencji za rok zakończony w dniu 31 grudnia 2016 r. przedstawia rzetelnie we wszystkich istotnych aspektach sytuację finansową Agencji na dzień 31 grudnia 2016 r. oraz wyniki transakcji, przepływy pieniężne i zmiany w aktywach netto za zakończony w tym dniu rok budżetowy, zgodnie z przepisami jej regulaminu finansowego i z zasadami rachunkowości przyjętymi przez księgowego Komisji. Opierają się one na powszechnie przyjętych międzynarodowych standardach rachunkowości sektora publicznego.

Legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw rozliczeń**Dochody***Opinia na temat legalności i prawidłowości dochodów leżących u podstaw rozliczeń*

6. W opinii Trybunału dochody leżące u podstaw rozliczeń za rok zakończony w dniu 31 grudnia 2016 r. są legalne i prawidłowe we wszystkich istotnych aspektach.

Płatności*Opinia na temat legalności i prawidłowości płatności leżących u podstaw rozliczeń*

7. W opinii Trybunału płatności leżące u podstaw rozliczeń za rok zakończony w dniu 31 grudnia 2016 r. są legalne i prawidłowe we wszystkich istotnych aspektach.

Zadania kierownictwa i osób odpowiedzialnych za zarządzanie

8. Na mocy art. 310–325 TFUE oraz regulaminu finansowego Agencji kierownictwo odpowiada za sporządzenie i prezentację sprawozdania finansowego zgodnie z powszechnie przyjętymi międzynarodowymi standardami rachunkowości sektora publicznego oraz za legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania. Do zadań kierownictwa należy także zaprojektowanie, wdrożenie i utrzymywanie systemu kontroli wewnętrznej umożliwiającego sporządzenie i prezentację sprawozdania finansowego, które nie zawiera istotnych zniekształceń spowodowanych nadużyciem lub błędem. Kierownictwo odpowiada również za dopilnowanie, by ujęte w sprawozdaniu finansowym działania, transakcje finansowe i informacje były zgodne z odpowiednimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi. Kierownictwo Agencji ponosi ostateczną odpowiedzialność za legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw sprawozdania.

9. Przy sporządzaniu sprawozdania kierownictwo odpowiada za ocenę zdolności Agencji do kontynuacji działalności, za ujawnienie, w stosownych przypadkach, problematycznych kwestii związanych z kontynuacją działalności oraz za prowadzenie rachunkowości przy założeniu kontynuacji działalności.

10. Do zadań osób odpowiedzialnych za zarządzanie należy nadzór nad sprawozdawczością finansową Agencji.

Zadania Trybunału dotyczące kontroli sprawozdania i transakcji leżących u jego podstaw

11. Celem Trybunału jest uzyskanie wystarczającej pewności, że sprawozdanie finansowe Agencji nie zawiera istotnych zniekształceń, a leżące u jego podstaw transakcje są legalne i prawidłowe, a także przedstawienie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie bądź innym organom udzielającym absolutorium, na podstawie przeprowadzonej przez siebie kontroli, poświadczenia wiarygodności dotyczącego wiarygodności rozliczeń oraz legalności i prawidłowości transakcji leżących u ich podstaw. Wystarczająca pewność oznacza wysoki poziom pewności, lecz nie stanowi gwarancji, że kontrola zawsze wykaże istotne zniekształcenia lub niezgodności, jeżeli takie istnieją. Mogą one być spowodowane nadużyciem lub błędem i są uważane za istotne, jeżeli można zasadnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie wpłyną one na decyzje gospodarcze podejmowane przez użytkowników na podstawie takiego sprawozdania.

12. W ramach kontroli stosuje się procedury mające na celu uzyskanie dowodów kontroli potwierdzających kwoty i informacje zawarte w sprawozdaniu finansowym oraz legalność i prawidłowość transakcji leżących u jego podstaw. Wybór tych procedur zależy od osądu kontrolera, w tym od oceny ryzyka wystąpienia – w wyniku nadużycia lub błędu – istotnych zniekształceń sprawozdania rocznego lub istotnej niezgodności transakcji leżących u jego podstaw z wymogami przepisów prawa Unii Europejskiej. W celu opracowania procedur kontroli stosownych do okoliczności (lecz nie na potrzeby sformułowania opinii na temat skuteczności systemu kontroli wewnętrznej) Trybunał, dokonując oceny ryzyka, bierze pod uwagę system kontroli wewnętrznej wykorzystywany do sporządzania i rzetelnej prezentacji sprawozdania oraz do zapewnienia legalności i prawidłowości transakcji leżących u jego podstaw. Kontrola obejmuje również ocenę stosowności przyjętych zasad (polityki) rachunkowości oraz racjonalności szacunków księgowych dokonanych przez kierownictwo, a także ocenę ogólnej prezentacji sprawozdania.

13. Jeżeli chodzi o dochody, Trybunał weryfikuje dotacje otrzymane od Komisji Europejskiej i ocenia stosowane przez Agencję procedury poboru opłat i innych dochodów.

14. Jeżeli chodzi o wydatki, Trybunał bada transakcje płatnicze po tym, jak wydatki zostaną poniesione, zaksięgowane i zatwierdzone. Zaliczki bada się po przedstawieniu przez odbiorcę środków uzasadnienia ich właściwego wykorzystania oraz po przyjęciu tego uzasadnienia przez Agencję na drodze rozliczenia danej zaliczki, w tym samym roku lub w latach kolejnych.

15. Sporządzając niniejsze sprawozdanie zawierające poświadczenie wiarygodności, Trybunał uwzględnił wyniki badania sprawozdania finansowego Agencji przeprowadzonego przez niezależnego audytora zewnętrznego zgodnie z przepisami art. 208 ust. 4 rozporządzenia finansowego UE⁽⁵⁾.

Inne kwestie

16. Nie podważając wyrażonych przez siebie opinii, Trybunał zwraca uwagę na fakt, że w dniu 29 marca 2017 r. Zjednoczone Królestwo poinformowało Radę Europejską o decyzji dotyczącej wystąpienia z Unii Europejskiej. Umowa określająca warunki wystąpienia będzie przedmiotem negocjacji. Budżet Agencji jest finansowany częściowo z opłat wnoszonych przez podmioty gospodarcze z UE. Kwota opłat różni się z roku na rok w zależności od wielkości rejestracji substancji. Decyzja Zjednoczonego Królestwa o wystąpieniu z UE może w przyszłości spowodować spadek dochodów Agencji.

17. Przedstawione poniżej uwagi nie podważają opinii Trybunału.

UWAGI DOTYCZĄCE ZARZĄDZANIA BUDŻETEM

18. W tytule III (wydatki operacyjne – REACH) poziom przeniesień pozostał wysoki. Wyniosły one 10,1 mln euro, co stanowi 39 % środków, na które zaciągnięto zobowiązania w tym tytule (w 2015 r. było to 7,3 mln euro, czyli 32 %). Jeszcze wyższy poziom przeniesień stwierdzono w tytule IV (wydatki operacyjne – produkty biobójcze). Wyniósł on 1,3 mln euro, czyli 68 % (w 2015 było to 1,5 mln euro, czyli 74 %). Tak wysoki poziom przeniesień jest sprzeczny z zasadą jednoroczności budżetu. Agencja może rozważyć większe wykorzystywanie zróżnicowanych środków budżetowych w celu lepszego odzwierciedlenia wieloletniego charakteru operacji i nieuniknionych długich przerw między datami podpisywania i realizacji umów oraz płatności.

UWAGI DOTYCZĄCE MECHANIZMÓW KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

19. Na podstawie rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych Agencja wnosi wkład w funkcjonowanie rynku substancji i produktów biobójczych. W sprawozdaniu z audytu z listopada 2016 r. Służba Audytu Wewnętrznego Komisji stwierdziła, że koncepcja i praktyczne wdrożenie systemu kontroli wewnętrznej w Agencji w odniesieniu do jej procesów i działań na podstawie rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych są skuteczne i wydajne. Mimo że nie stwierdzono poważnych uchybień, Służba Audytu Wewnętrznego stwierdziła, że konieczne jest ich dalsze usprawnienie. Agencja i Służba Audytu Wewnętrznego uzgodniły plan dotyczący działań naprawczych.

INNE UWAGI

20. W przeciwieństwie do większości pozostałych agencji, w rozporządzeniu ustanawiającym Agencję nie zawarto wymogu przeprowadzania okresowej oceny zewnętrznej jej działań, która jest zasadniczym elementem pozwalającym na ocenę wyników.

⁽⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. L 298 z 26.10.2012, s. 1).

DZIAŁANIA PODJĘTE W ZWIĄZKU Z ZESZŁOROCZNYMI UWAGAMI

21. Przegląd działań naprawczych podjętych w wyniku uwag zgłoszonych przez Trybunał w roku poprzednim przedstawiono w załączniku.

Niniejsze sprawozdanie zostało przyjęte przez Izbę IV, której przewodniczył Baudilio TOMÉ MUGURUZA, członek Trybunału Obrachunkowego, na posiedzeniu w Luksemburgu w dniu 12 września 2017 r.

W imieniu Trybunału Obrachunkowego

Klaus-Heiner LEHNE

Prezes

ZAŁĄCZNIK

Działania podjęte w związku z zeszłorocznymi uwagami

Rok	Uwagi Trybunału	Działania naprawcze (zrealizowane/w trakcie realizacji/ niepodjęte/brak danych lub nie dotyczy)
2014	Wydatki na procedury związane z konkretnym nowym rodzajem działalności Agencji, dotyczącym wdrożenia rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych, miały zasadniczo zostać pokryte z opłat za rejestrację tych produktów. Jednakże przychód z opłat pobranych w 2014 r. pokrył jedynie 17 % wysokości tych wydatków, a pozostałą ich część faktycznie pokryto z wkładów do budżetu Agencji z ramienia UE (6,3 mln euro) oraz państw EFTA (0,2 mln euro) ⁽¹⁾ .	w trakcie realizacji
2015	Agencja pokrywa 50 % kosztów świetlicy popołudniowej dla dzieci pracowników w Szkole Europejskiej w Helsinkach. Wkład Agencji ogranicza się do 1 000 euro rocznie na dziecko, a łącznie w 2015 r. wyniósł około 95 000 euro. To rozwiązanie natury socjalnej zostało zatwierdzone w 2008 r. przez Dyrektora Agencji, jednak nie została o nim poinformowana władza budżetowa w ramach procedury budżetowej ⁽²⁾ .	zrealizowane
2015	W tytule IV (wydatki operacyjne dotyczące produktów biobójczych) stwierdzono wysoki poziom przeniesień. Wyniosły one 1,5 mln euro, co stanowi 74 % środków, na które zaciągnięto zobowiązania w tym tytule. Są one związane głównie z projektem informatycznym przeprowadzonym na dużą skalę (1,4 mln euro), którego realizację można było rozpocząć dopiero w drugiej połowie 2015 r., gdy zebrano wystarczającą ilość środków na jego sfinansowanie z opłat.	nie dotyczy

⁽¹⁾ Z opłat pobranych w 2015 r. pokryto 62 % tych wydatków.

⁽²⁾ Art. 1 rozporządzenia nr 31 (EWG), 11(EWEA) ustanawiającego regulamin pracowniczy urzędników i warunki zatrudnienia innych pracowników Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (Dz.U. 45 z 14.6.1962, s. 1385/62).

ODPOWIEDŹ AGENCJI

19. Najwyższe kwoty przeniesień wynikają z wieloletnich projektów rozwoju informatycznego i umów dotyczących sprawozdawców do oceny substancji, które pociągają za sobą 12-miesięczny okres począwszy od przyjęcia wspólnotowego kroczącego planu działań. W przypadku tego ostatniego Agencja utworzyła już zróżnicowaną linię budżetową na 2017 r. i zmniejszy nominalny odsetek przeniesień na 2017 r. i kolejne lata. W przypadku wydatków informatycznych ECHA uwzględni również możliwość wykorzystania zróżnicowanych linii budżetowych w przyszłości.

20. Przyjęto do wiadomości.

21. W rozporządzeniu ustanawiającym ECHA przewidziano pierwszą ocenę zewnętrzną Agencji na 2012 r., zob. art. 75 ust. 2. Komisja odpowiednio przeprowadziła przegląd ze wsparciem wykonawcy zewnętrznego (PwC). Choć nie jest to wyraźnie określone w rozporządzeniu ustanawiającym ECHA, zgodnie z wytycznymi w sprawie lepszego stanowienia prawa w zakresie oceny UE Komisja zleciła dodatkowe zewnętrzne badanie oceny pracy ECHA (Deloitte i VVA) w 2016 r. Sprawozdanie konsultantów jest dostępne pod adresem:

https://ec.europa.eu/growth/sectors/chemicals/reach_en.

W chwili gdy Komisja przyjmie swoje własne sprawozdanie w sprawie przeglądu REACH w 2017 r., ECHA zastosuje odpowiednie działania następcze, aby wdrożyć zalecenia wynikające z oficjalnego sprawozdania Komisji.
